11

COMPETITIO AD OBSTETRICII CATHEDRAM.

DE OSSIUM PUBIS

SYNCHONDROTOMIA;

DISSERTATIO MEDICO-CHIRURGICA

Quam sorte objectam in Alma Parisiensi Facultate Medica, die 30 augusti mensis, anno 1811, præsentibus competitionis judicibus, competitorum objectionibus publice discutiendam proponet

J. B. DEMANGEON,

Artium liberalium Magister, Medicinæ Doctor Parisiensis, Spinalii jam antea Obstetricum ab Auctoritate Suprema Professor, nec nullarum Societatum Medicarum Sodalis.

PARISIIS,

TYPIS A. BELIN, VIA MATHURINENSIUM.

1811.

0 1 2 3 4 5 (cm)

PRÆSES, D. . . . . DE JUSSIEU.

JUDICES, DD.	LEROUX. A. LEROY. CHAUSSIER. BOURDOIS. A. DUBOIS. EVRAT.
JUDICES SUBROGATI, vernaculè *Suppléans*, DD.	LALLEMENT. RICHERAND. AUVITY.

DE OSSIUM PUBIS SYNCHONDROTOMIA.

SYNCHONDROTOMIA vel, ut alii malunt, Symphysiotomia insignitur cartilaginis ossa pubis mutuo connectentis sectio, qua pelvis fœtui maturo et vivo impervia, ex inde diducta amplietur. An hujus sectionis auxilium præsenserit *Hippocrates*, dum, de natura pueri dicens, monuit *lumbos et coxendices puerperis diduci*, aut *Galenus* annuerit, cum, partes continentes seu externas memorans, narrat *illas non tantum dilatari sed etiam secari tuto posse, ut internis succurratur*, non satis constat. Jam diu vero medicis, præsertim obstetricantibus compertum est, in feminis junioribus, instante partu, genitalia et ipsæ cartilagines ossium pelvis intumescere, emolliri ac dilatari, hincque propter ossium diductionem laxioremque compaginem prægnantes et puerperas non nisi imbecillo et molesto gradu sæpius incedere. Hujus rei in thesi publica, anno 1739, a doctoribus *Bouvard* ac *Bertin* affatim quidem jam demonstratæ accedunt et anatomicorum testimonia, nam, ut de cæteris taceam, sic eloquitur *Riolanus* (1): « Fateor quidem in viris cartilagineam copulam ossium pubis » duram esse, quæ tamen si culter per copulam exacte ducatur, » nullo negotio separatur. At in mulieribus mollior est, et in » gravidis ante partum onctuoso humore imbuta, crassior appa- » ret. » Citatis deinde *Spigelio*, *Sylvio*, *Fernelio*, aliis que suæ opinionis auctoribus, sic pergit idem: « Sed quid opus est » testibus in re tam manifesta? Sola experientia fidem faciet.

(1) *Anatomica seu Anthropographia*, l. 6, c. 12, ed. 1649.

» Sæpius atque trigesies in mulieribus a partu extinctis, vel
» paulo ante enixum, vidi, præsentibus medicis et chirurgis,
» cartilaginem quæ ossa pubis colligat, minimi digiti latitudine
» diductam, ita ut hiulca ossa pubis apparerent, si digito intus
» attrectarentur. Quod etiam ante dissectionem cadaveris inno-
» tescebat, uno crure sublato; sic enim ossa pubis mobilia de-
» prehendes, unumqne alteri super-eminere. Atque, anno 1631,
» mense januario, cum publicam anatomen administrarem mu-
» lieris, quarto die a partu suspendio strangulatæ, præsentibus
» ac spectantibus trecentis auditoribus, in scholis medicorum de-
» monstravi, commissuræ ossium pubis interjectam cartilaginem
» digiti latitudine laxatam; quin etiam ossis sacri cum ossibus
» ilium commissuras mobiles admodum scalpello tenuissimo fa-
» cile separavi. » De ossibus alio loco commentans addit :
» Hæcque symphysis in viris atque mulieribus non adeo est stricta
» atque volunt recentiores, ut dirimi nequeat, nisi vi adacto
» scalpello; nam qui commissuram exacte deprehendere potest,
» scalpello acutissimo, cujus dorsum æquale sit aciei, facillime
» separabit tam in viris quam in mulieribus. »

Utrum ex allatis et ejusmodi scriptis, aut è solo ingenii acumine Synchondrotomiam deprompserit illius inventor, Johannes Renatus *Sigault*, Divonensis, Parisinæ Facultatis Doctorum numero adscriptus, conjectationibus multifariam argutari vix operæ pretium censeo. Verum enim vero sectionem Symphyseos ossium pubis, quâ nemo antea parturientibus opitulatus erat, animo agitans Sigaultius, anno 1768, Academiæ Regiæ Chirurgorum Parisiensi in locum Cæsareæ sectionis surrogandam proposuit, rejectamque, innuente *Rufel* illius Academiæ mandatario, iterum Thesi publica (1), anno 1772, Andegavæ propugna-

(1) Sub hoc titulo : An in partu contra naturam sectio symphyseos ossium pubis sectione cæsarea promptior et tutior ? Aff.

vit, atque tandem Lutetiæ, die secundâ mensis Octobris, anno 1777, in femina à marito *Souchot* vocata, salvis matre ac prole, cum adjutore et propugnatore Alphonsio *Leroy*, præillustris scholæ Parisiensis nunc Professore celeberrimo, tentavit. Nobilitatæ tunc successu eventuque fausto novæ operationis obmutuerunt adversatores, atque honore salutiferæ inventionis haud multo post impertita est Facultas Medicinæ Parisina quæ, auditis *Grandclas* et *Descemet*, de sibi mandata inspectione mulieris per Symphysiotomiam enixæ infantisque laudabiliter eloquentibus, adductisque, à peracta Symphyseos sectione die sexagesimo, ad congregatos Doctores matre et filio *Souchot*, vivis et sanis, decrevit, die sextâ mensis Decembris, anno 1777, nummos argenteos cudi, centumque illorum *Sigaultio*, et quinquaginta adjutori *Le Roy* dari, his in memoriam operis et meriti inscriptis :

Anno 1768

Sectionem Symphyseos ossium pubis invenit, proposuit;

Anno 1777

Fecit feliciter M. Sigault, D. M. P.

Juvit M. Alphonsius Leroy, D. M. P. (1).

Symphyseos sectionem, scrutandi, ne dicam laudandi vel improbandi scopo, tum in vivis ita in mortuis mulieribus et brutis exercuerunt deinceps plurimi Medici atque Chirurgi, quos inter primi veniunt *Camper* ac *Cambon*, ast successu maxime emi-

(1) V. le Récit imprimé in-4°. chez Quillau, en 1777, par ordre de la Faculté ; et Recherches historiques et pratiques sur la section de la symphyse du pubis, pratiquée pour suppléer à l'opération césarienne, le 2 octobre 1777, sur la femme Souchot ; par M. Alphonse Leroy, Docteur-Régent de la Faculté de Paris, Professeur, etc. A Paris, chez Leclerc, 1778.

nent Alphonsius *Leroy* atque Antonius *Dubois*, ambo perillustris scholæ parisinæ, nunc lumina clarissima. Ex recensitis collatisque omnium tentaminibus et experimentis multifariis, quæ in suo libro cui titulus est, *l'Art des Accouchemens*, vix non adæquate memoravit præclarus *Baudelocque*, Medicis fere cunctis nunc liquet;

1°. Sectas cartilagines iterum mutuo coalescere, nec ullum inde impedimentum exoriri, quominus enixæ iterum facile progrediantur laboribusque consuetis incumbant; de quâ re dubia permulta pridem moverunt antagonistæ;

2°. Sectionem symphyseos ossium pubis rite et caute factam omni periculo vitæ per se vacare, sicque multo minus exitialem esse quam partus cæsareus vel cautissime et maxima arte institutus;

3°. Canalem seu fornicem osseum parturientium plus minusve pro majore vel minore formæ et capacitatis vitio à Synchondrotomia reapse ampliari, eoque auxilio fœtum per iter naturale, alioquin impervium, feliciter sæpius educi posse;

4°. Cum vero pelvis diameter antico-postica seu conjugata non ultra duos pollices et dimidium extenditur, Symphysiotomiam nunquam esse usurpandam, utpote scopo, scilicet fœtui vivo per iter naturale educendo imparem, necnon mulieribus ominosam, propter dilacerationis copularum ossis sacri cum ossibus innominatis à nimia diductione periculum;

5°. In cæteris casibus, cum nempe diameter antico-postica ultra duos pollices et dimidium extenditur, Symphysiotomiam nihilominus cautelis adhuc multis obnoxiam et bono omine vix unquam adhibendam esse, ob incertam fœtus capitosi, morbosi, vel monstrosi molem, nullo instrumento pelvis capacitati æquiparandam; unde ultimum concludere par est, raram esse synchondroseos sectionis opportunitatem, eique anteponendam esse

sectionem cæsaream, cuilibet partui natura, manu, vecte, forcipe, aut hamo obstetricio non educendo semper sufficientem.

Illa quinque argumenta, indagationis synchondroseos sectioni tantillum obversæ doctissimi *Baudelocque* sequelas, admiserunt suaque in suis libris fecerunt plerique Medici et Obstetricantes, studio aut fiducia potius in magistrum inducti, quam autopeira, seu experientia à semetipsis recreata commoti; unde à synchondrotomia longius desistentes ei partum cæsareum, malo funestissimoque omine, anteposuerunt. A mulierum cæsareo partu enixarum necnon cæsonum casu, expertissimis et indubitatæ veracitatis artis chirurgicæ magistris vix unquam eluctabili, perterriti hærent nunc cæsareum partum inter et symphyseos sectionem dubii medici quam plurimi, illum exitialem ac funestum, hanc vero cautelis innumeris obnoxiam, ni fallat, reputantes. Nobis hinc monitis sedulo ac sincere indagandum incumbit, quod iter tenendum, ne Charybdim vitare cupientes in Scyllam incidamus.

Nupera at certa patefecit experientia partum maturum et vivum, sectionis symphyseos ossium pubis ope, in pelvim cujus diameter antico-postica nequidem ad duos pollices et quadrantem extenditur, salva matre, traduci posse; unde arguendum est Synchondrotomiam, non nisi ob perperam præjudicatamque opinionem, aut ob incuriam bonis lugendam, gastro-uterotomiæ, magno matrum infantumque discrimini et exitio sæpius postpositam fuisse. Ne quid temere jactavisse reputer, opus illustrissimi Professoris *A. Dubois*, doctissimique Competitoris *Gardien*, maxime celebrandum, quod cum ducentis saltem aliis testibus egomet adjuvans vidi comprobavique, paucis enarrabo. Mulier, nomine *Maria Francisca Lausanne*, statura deformis et parva, valetudine debilis, annis 27 nata, à septimo ætatis anno emollitione ossium et à duodecimo dorsi incurvatione vexata, pelvim diametri conjugatæ non ultra duos pollices et

duas tresve lineas extensæ habens, jam bis antea enixa, prima vice quidem, partum septimestrem non nisi excerebrationis ope eductum, altera autem vice quæ advenit, die nona mensis julii, anno 1808, in Parisiensi matrum hospitio, partum maturum ast non vivum, una mole nec lacerum ope synchondroseotomiæ à Professore *Dubois* institutæ, vergente ad gastro-hysterotomiam collega *Baudelocque*; illa, inquam, ad partum cæsareum ex judicio rataque opinione commendatissimi artis obstetriciæ magistri *Baudelocque* nata mulier, symphyseotomiam à quo jam passa erat, et iterum passa est die 25 mensis octobris, anno 1809, salvis ipsa matre et partu. Posita nempe in situ horizontali muliere, pelvi paulo elevata, genubus flexis, deductis firmatisque adjutorum manu cruribus, derasa pube, antestans Professor *Dubois*, scalpellum truncum nec aliud quodvis instrumentum gerens, sectione longitudinali secura solertaque manu integumenta solvit, denudatamque ossium pubis symphysim transcidit, illæsis omnibus internis; peracta autem transscissione, ossa pubis jam sponte dehiscentia Doctor *Danyau* unum, ego vero alterum crus tenentes, lente, caute et sine puerperæ dolore manifesto paulo magis diduximus, dum Doctor et nunc Competitor *Gardien* infantis pedes manu sagaci arripiens (capite nequaquam pelvim ingresso aut fixo ut à forcipe, primæ intentionis instrumento, appeti pateretur) corpus ejusdem gradatim ac prudenter detraxit, hærensque deinceps margini pelvis superiori quasi adfixum caput forcipe excepit, nec nullo negotio sed mira sollicitaque arte, manibus forcipi opportune succedentibus, penitùs foras eduxit. Infante luci edito, partes puerperæ diductas ad invicem reduci et loro contineri, vulnusque, simplicis ad instar, linteo molli retegi curavit chirurgiæ Doctor *Roux*. Ex illo partu artificiali, alteræ in eadem fœmina synchondroseos sectionis ope peracto, ab innumeris fere medicinæ studiosis Doctoribusque præter jam dictos egregiis *Capuron*,

Bafos, *Marjolin*, *Marchais*, *Audibert*, *Chirac*, *etc.* conspecto, convaluit perfecte muliercula, vigente ejusdem puero (1).

Errant itaque, sua vel aliorum hallucinatione male suasi, qui diametrum conjugatam infra duos pollices et dimidium symphysiotomiæ repugnare opinantur. Fucosæ adversatorum loquelæ fucatis superstructæ sunt experimentis. Non enim in vivis et puerperis reluctant aut dilacerantur ligamenta pelvis postica, eo quo fit modo in mortuis, et a puerperio remotis, ubi rigore ac siccitate correpta sunt. Neque a laterum diductione protruditur antice os sacrum in pelvi naturali, obstante præterea infantis capite, quo fit modo in pelvi chartacea artefacta, insuperque vacua. Rem perbelle jamdiu demonstraverunt tot multisque bonis flebilis *Thouret* (2), quo orbamur omnes, lugendusque scientia et animi ingenuitate insignis *Giraud* (3). Notandum insuper venit tubera capitis fœtus in hiatu ossium pubis, foveaque ossi sacro et innominatis postice impressa collocari, eoque situ illius diametrum magna parte imminutam pelvis diametro antico-posticæ, totique capacitati æquari magis quam vaticinati sunt illi, qui partûs cæsarei asseclæ, multa symphyseos sectioni secunda reticere obversa vero fingere a phantasia propellebantur. Inde in experimentis, pro habita unius alteriusve operationis prædilectione, inter se discrepantes medici, contenderunt alii diametrum pelvis minorem octo tantum lineis, alii vero decem et amplius augeri a trium pollicum ossium pubis diductione quæ summam esse

---

(1) Vide hujus operæ historiam à D. *Gardien* enarratius editam in : *Bulletin des Sciences médicales*, *publié au nom de la Société médicale d'Emulation de Paris ; Février* 1809.

(2) V. Mémoire sur les Symphyses postérieures.

(3) In scriptis sparsis a me in *Examen critique de la doctrine et des procédés du C. Sacombe*, et a doctore *Gardien*, in suo libro *de Obstetriciis*, necnon alias pluries citatis.

censerunt. Quod ad me attinet, diametrum minorem, plus minusve pro varia pelvium forma, vix vero infra duas lineas a diductione unius pollicis in vitiata pelvi, augeri opinor, nec a mea opinione dissentiunt ipsi symphyseos sectionis adversatores. Sed quid moror, extemporale opus, ne artis ope defraudentur ægri, furtim elucubrare compressus? Sufficiat ergo præcipua compegisse et ultima hæc conclusionis specie adjicere. Quia nempe *non facienda sunt mala ut eveniant bona*, nec itaque mater insons pessumdari licet ut servetur fœtus, synchondrotomiam seu sectionem symphyseos ossium pubis, in omni casu sectioni cæsareæ anteponendam arbitror, cum partus maturus et vitalis pelvim coarctatam nullo alio modo quam alterutra sectione transduci potest. Ne vero quis contra illam meam sententiam redarguat alio hoc adagio: *qui non servat cum servare potest, idem facit occidenti*; addo, meo arbitrio, magis matri nec minus infanti conducere partum per vaginam superne sectam osque uteri manu, pharmacis, aliove modo reclusum, quam per incisionem uteri fundo vel corpori illatam educi, ejusque modi eductionem, procul ut noceat, e contra favet symphyseos ossium pubis sectio, quippe quæ in abdomine quantum satis producta, dum pelvis diducta non æque ampliari potest, fœtum edi, semota vesica urinaria vixque læso peritoneo, patitur. Hanc vero parturientibus auxiliandi novam methodum adhibendi locus gratis fere omnino supponitur, cum nunquam hucusque in, Symphysiotomiæ ope, enixis advenerit. Suppositionem vero satius est dare quam cæsaream sectionem perverse amplius in posterum tentari concedere. Per tempus et praxis medicæ negotia non mihi licet, majore verborum copia sensa mentis scribere; ast argumentis controversis lacessitus, ea uberius evolvere voce conabor.

FINIS.